

ղեր կամ մասունք. և հասկանալի է թէ՛
խնչ կ'նշանակէ միացեալ ասելը, և խնչ
կ'նշանակէ կազմող կամ բաղկացուցիչ
ասելը, նկատմամբ սոյն խնդրոյս:

Ի զիս վարդապետ Ջալալեանց.
Ի Բ. Շոշի:

Բ Ա Ր Ո Յ Ա Կ Ա Ն

ՅՈՒՊՆ ՄՈՎՍԻՍԻ
ՅԵՐԿԻՐՈՐԴՈՒՄՆ ՊԱՏԱՌԷ ԵՒ ԿԱՐԿԱՏԷ ԶԾՈՎՆ
ԿԱՐՄԻՐ:

(ԺԱ ԲՈՒՆ ԺՆՆՆՐԴ):

Բայց այս՝ ժողովուրդ է երբայեցեոց,
Որ կողոպտեալ է զգանձ Եգիպտացեոց,
Զտսկի և զարծամբ, զանօթ պատուական,
Մըմերեալ, կազմեալ է զայս կարաւան:
Ճգնի Փարաւոն սանձել զայն խռժան,
Որ չորս հարիւր ամ կայր ի սորկութեան,
Երբ ի բաց բառնին վանդակք զարաւորք,
Ի փախուստ ճնպն խարկանք ըրիւրաւորք:
Նախնիք այս ազգի անասնադարման,
Եւ թանասուն թուով աստ պանդխտեցան,
Վանեալ ի սովէ յերկրէն Քանանու,
Գըտին զապաւէն ի տան Յովսէփու:
Իսկ Յովսէփ ծառայ էր արծաթագին,
Վաճառեալ յերբարց ի Դոթայմ՝ զաշտին,
Եւ հասեալ ի ծայր աւագ պետութեան,
Եղև համազգեաց ապաստանարան:
Եւ Եգիպտացիք ո՛չ մոռնային,
Զի մինչ բուն բնակք տնանկանային,
Արհամարհ հովիւք գտեալ հացալից,
Էին եղանակն աւուրց բերկրակից:
Վասն այն թագաւորք հիւրընկալ երկրին,
Տեսեալ թէ այս եկք յանաւա ստեղծին,
Պամբով կուգար զընել այն աճման,
Պարուանդեցին լարիւք զերութեան:

Զարմանալի էր վեճակ այս տոհմին,
Որում ետ Որ էն զանուն իւր հօտին,
Սա էր սերունդ տան Արահամ՝ ծերոյն,
Հօրն Իսահակայ միամօր որդւոյն:
Թէ հայրն Արահամ և թէ Իսահակ
Եղեն յԵգիպտոս երբեմն զաղթակ,
Այլ ելին կրկին յօտար յայն երկրէն,
Եւ ի Պաղեստին գտին դարձ անդրէն:
Սքբա էին արք արդարակորով,
Վայելեալ ի Տեառն հայրախնամ գորով,
Վասն այն նա լինէր միշտ նոցա պաշտպան,
Եւ նոքա ի նա թէ և ապաստան:
Եւ Իսահակայն իսկ Յակոր որդին,
Էր աւանդապահ իւրոյ Արարչին,
Այլ երկոտասան որդիք սուրբ ծերոյն,
Ոչ համայնք արժան տիրական սիրոյն:
Նա ի մոկեցնիլ սովուն ի Քանան,
Ած յԵգիպտոս զայս տուն Երբայական,
Յորեան ետ նոցա զիւր պարարտութիւն,
Եւ մեղր ի յազուրդ՝ զանլուր քաղցրութիւն,
Այլ նոքա փոխան Տեառն այս երախտեաց,
Մոռացան զնա, ուրացան զԱստուած,
Նախընտիր վարկան զպաշտօն երնջուց,
Հեթանոսական խաւարին զալուց:
Զորս որպէս անզօր տղայս ստնդեաց,
Երեք հարիւր ամ զգուեաց, փայփայեաց.
Հարիւրամեակ մի մերժեալ ի խնամոց,
Ետ երկրպագուաց օտար աստուծոց:
Ծանեան խրատեալք զԱՅն ամենազօր,
Դարձուցին առ նա զիւրեանց սիրտ բոլոր,
Եւ նա զՄովսէս ետ նոցա պաշտպան,
Խզել զերկաթի շղթայս զերութեան:
Յաղագս միշտ յանդուգն բանի,
Ո՞վ ետ քեզ զաթոռ կամ ցուպ իշխանի,
Ամն քառասուն յամեաց փրկութիւն:
Այն ցուպ զոր Մովսէս առ ընդ հովութեան,
Արհարօք ելից զտուն Եգիպտեան՝
Մինչ ի գալ ի զեղծ խիտ Փարաւոնի,
Եւ տալ արձակուրդ տան Իսրայելի:
Եկեր Իսրայել զպառէք փրկական,
Եւ յուղի շարժեաց զիւր մեծ կարաւան,
Ընցեալ ընդ երկա կէտս իջաւանած,

Ետես ի յետուստ զփռչին թանձրամած:
 Այս էր համախումբ ոյժ Եզկիպտական,
 Կառք մահաղինեալք, հեծեալք սոսկական,
 Զորս ածէր բռնի Աջն բարձրացեալ,
 Խրատել նորք զազգն սարառցեալ:
 Ետես Իսրայէլ զի գայր Փարաւոն,
 Մեծամիտ, գոռոզ, սէզ և բարձրայօն,
 Ետես Իսրայէլ՝ զի ո՛չ գոյր փախուստ,
 Ծով, սուր, գերութիւն՝ սպառնան կորուստ:
 Տէր՝ ի մօրենեոջ անկէղ հրացեալ,
 Եւ սիւն ամպեղէն աստ հրաշացեալ,
 Չայնեաց առ Մովսէս հարկանել ցաղով,
 Պատառել բանալ ճանապարհ ընդ ծով,
 Եւ Մովսէս եհար զծով տեղատեալ,
 Մինչ մակընթացից վայրկեան էր հասեալ,
 Գայր ի հարաւոյ ծով բազմակոհակ,
 Գայր դարիւ դարիւ, կայր կուտակ կուտակ:
 Ոչ բարդք ցորենոյ կամ խրճուէք խոտոյ,
 Ե յսպէս դիզացեալ կան յերես գետնոյ,
 Եւ ո՛չ հողակոյտ ըրուք որմանման,
 Կարեն բարձրանալ դրրիք ուղղանկեան,
 Լերինք կաղզուքին ի պատուանդանի,
 Ի տարածասփիւռ լայն ստորոտի:
 Դարեանդք նոցա՝ զառի վայրք վախից,
 Մատնցոյց յաւեր մակերևութից:
 Աստ հարուած ցաղ սանձեաց զհոսանս,
 Լռեցոյց, կարկնաց զանդու խոխոջանս,
 Ելիք բարձրացեալ առ ընթեր ալեաց,
 Բարդին բարձրանան պնդին ըստ վիմաց:
 Ո՛վ՝ զհարդ արագ լայնի, երկայնի,
 Այս նորացամաք արահատ ուղի,
 Եւ որ ի բնէ չէր առեալ զշունչ,
 Երդ նոր հոտոտի ի սիւզ քաղցրաշունչ:
 Լայնի, երկայնի ռահն արքունական,
 Ուստի ծովածին հրէշք տեղի տան,
 Տարրն բնական՝ եղեալ նոր պատուար,
 Յետս ընկրկէ զլուղակ թեապար:
 Ուր ջրակնեցալ կայտառք ճեմէին,
 Անդ տուան ազատ անցք փախստէին,
 Եւ որ յաւիտեան էր սահման եղեալ,
 Երդ տայ ճանապարհ ազգին ճողոպրեալ,
 Տե՛ս՝ զհարդ գառնիք ուղեկից ուղտուց,
 Եւ ծերք ընթանան հաւասար զրաստու:

Թեթեալ ի գնացս արք ծանրամարմին,
 Ոստոստեն մանկունք, վաղէ յրդի կին:
 Տղայք ստեղծեաց ի զիրկս ծնողաց,
 Եւ այլք պարկաւախք զուսոց մարց քաջաց,
 Երեցք զկրտսերս ի քերց և յեղբարց՝
 Ուսարարձ տանին հանգոյն մայրց և հարց:
 Իսրայէլ ահիւ և սիրտ ի բերան,
 Ճեպէր, վաղվաղէր ի հուն գերհան,
 Այր, կին, ծեր, մանուկ հեծեալ և հեռի
 Լնուն զյատակ մերկեալ ցամաքի:
 Անցեալ էր վաղ քաջ կիսով չափ գիշեր,
 Մինչ յետին ծայր չուոյն ի հունն իջանէր,
 Վերջին էր Մովսէս և ցուպ ի ձեռին՝
 Երթայր յառաջոյ սեանն լուսածին:
 Հասեալ էր արդէն ի կէս նոր ուղւոյն,
 Զոր այն ինչ հարթեաց. հարթեաց իւր ցաղոյն,
 Եւ ահա հասին զօրք Փարաւոնի,
 Միջամուխ եղն նորասրանչ յուղի:
 Կամէր Փարաւոն զօրութեամբ սրոյն,
 Ըպախտ ցուցանել զարգասիս ցաղոյն,
 Եւ յանապատէ նոր ազատութեան,
 Դարձուցանել զազգն յանուր գերութեան:
 Զայս սաղդէր նմա սիւնն լուսեղէն,
 Յորում տաւաղէր Հզօրն այն Որ Էն,
 Որ յառաջագոյն ուխտեաց Մովսիսի,
 Խստութիւն ի սիրտ տալ Փարաւոնի:
 Աւեր՝ արդ հասից, հարից զԻսրայէլ,
 Եւ տաց յեզկիպտոս կրկին դարձ առնել,
 Անբաւ ճոխութեամբ զոր ընդ իւր տանի,
 Լցից զվերս իմ դանձարանի:
 Այլ անգիտանայր զԷջն Հզօրին,
 Որ զայն շնորհեալ վարձ տանջեալ աղին,
 Յօգուտ իւր յուսայր զայն բառնալ ի բաց,
 Ոչ դարձուցանել բնիկ փոխատուաց:
 Անգիտանայր զԷջ Ամենագօրին,
 Որ գաղտ սերմանէր զայն ի սիրտ նորին:
 Ո՞չ այս արգասիք զօջաբաղութեան,
 Հան զնա ի ծագ կամակորութեան:
 Աջն բարձրացեալ անդ ի պատուհաս,
 Հանգերծի հեղուլ վրէժ արագահաս,
 Կալեալ զսանձ ձիոց և դանդաճանդ,
 Հանէ զմահապարտն յայս նոր գահաւանդ,
 Երիվարք լծեալք ի կառս արքունի,

Կամ յորս հեծեալ կան զօրք Փարաւոնի,
 Հնադանդին կամաց՝ որ վարէ ընդ հուն,
 Եւ անիւք զին ուժգնութեամբ աջոյն,
 Ծագեաց առաւօտ զուարթ երեսօք,
 Զարդարեաց զերկիր չքնաղ երանգօք,
 Եհաս և Մովսէս, եղ զօտն ի ցամաք,
 Ետես նոր հօտին քանակ զանքանակ,
 Արդէն Փարաւոն, կառք իւր և հեծեալք,
 Խմրին ի կեդրոն ծովուն հալածեալք,
 Վանէր զնոսա Աջն Ամենալօր,
 Եւ յետս նահանջէր օղածեմ՝ զինուոր,
 Հայեջաւ Որ էն յեղիպտեան կաճաւ,
 Բարկացայտ յաչաց ոստեան նետք անձաւ,
 Աղմուկ և շփոթ զհետ սլաքաց՝
 Շրտոյց զերկվարս հեծելոց, կառաց,
 Չայն ահեղ, հեռեաց սիւնն հրեղէն,
 Խրամատեա՝ ցպովդ զորմոդ ջրեղէն,
 Որ ի կոհակաց է զղիշերն ողջոյն,
 Աստ պատուաստեցան ուժով իմ Աջոյն,
 Մովսէս՝ որ յերեկն պատառեաց զծով,
 Հար զկարկառ ջուրց վերստին ցպով,
 Խոխոջացին ջուրք ի ներքուստ որմոց,
 Տամկացեալ թացտն սմբակք հեծելոց,
 Ետես Փարաւոն զի սահանք բացան,
 Վտակք ի յատակ ծովուն լճացան,
 Ասէ՛ փախիցոյք փոյթ յԵրայէկէ,
 Զի ընդդէմ մեր արդ մարտնչող Տէր է՛,
 Այլ ո՛ւր փախիցեմ՝ ա՛յր ամբարտաւան,
 Որ զերինջ Ապիզ ունիս օգնական,
 Քեղ ընդդիմամարտ աղջամուղջ խաւար,
 Տե՛ս՝ զիարդ կանգնեաց խոչ խուժ անհամար,
 Տեսանէ՛ս արբիօք զսիւնն երկնահաս,
 Որ քեզ սատարէ գիշեր վերահաս,
 Նոյն տարածէ լոյս պոյծառ քան զարիւթին,
 Ի քէն ճողոպրեալ զարաւոր գերեւոյն,
 Մովսէս որ յերեկն պատառեաց զծով,
 Հար զկարկառ ջուրց վերստին ցպով,
 Սպասանցաւ ջուրն ի մահու սպողուն,
 Որ անշարժ կառչէր զղիշերն ի բուն,
 Զիջաւ լիւնացեալ ամբարտակ ջրոյն,
 Ծածկեաց զՓարաւոն զօրք իւր ողջոյն,
 Եւ աստ մենամարտք անհուն խմբեցան,
 Ընդ ամենակուլ արեւոյց մահուան։

Ո՛չ էր այս հանգէտ յարձակմանց գորտանց,
 Որովք Եգիպտեան լցան խորշք անկեանց,
 Ո՛չ խաւար, մաւր, մէջ շօշափիկի,
 Տարածեալ հանգոյն միջման գիշերի,
 Ո՛չ յարիւն նեխեալ փոխարկիլ ջրոյն,
 Չկնամահ ի գետս ի հարուած ցպոյն,
 Ո՛չ խոյլք, խաղաւորք, խաշնամահ, միժեղ,
 Ո՛չ մուռ, շանաճանձ, կարկուտ հրահեղեղ,
 Ո՛չ աղետոյժ անդրանկաց վախճան,
 Որ թողոյր թերևս յոյս սփոփական,
 Այլ ծովահեղձոյց մահ համատարած,
 Անլուէպ իջոյց զահեղ իւր հարուած,
 Ոգորին համայնք ի խորս յորձանին,
 Ընդ մահահրաւէր մարդօք ճիրանին,
 Զոր ուղղէր առ այնս մահն անողօք,
 Անտես արարեալ զաղերս և զողոր,
 Կառք և երիվարք լուղան յալիս անդ,
 Կառավարք թողուն զանդանաւանդ,
 Ո՛հ՝ զի՛նչ երեւոյթ ի մէջ անգնդոց,
 Զի՛նչ ի մակարդակ, զի՛նչ յալուց խորոց,
 Հեծեալք սահէին յոտս երիվարաց,
 Երիվարք խնդրին նպաստ ի կառաց,
 Զօրականք հարեալ բռնն գրաշից,
 Զանան ճողոպրիլ մահուան ի հաղորից,
 Այլ ձիք ամեհիք ի բաց թօթափեալ,
 Զանախորժ բռնինս վնդօք շուրջ պատեալ,
 Դափր հարկանեն, սուղանին, պուղին,
 Զկառս ընդ մարդկան տապալ կործանեն,
 Բազում կառք, հեծեալք կան ի յատակին,
 Ուր ձիք, կառապետք հեղձեալ սատակին,
 Երիվարք, հեծեալք սուղանին տակաւ,
 Ի խորս ծովուն ի վտանգս անբաւ,
 Չկուէք ամեհիք բացեալ գրերան,
 Յո՛րս պատրաստական թեւարձակ սուբան,
 Մին զփողոյ ունի գէւ երիվարին,
 Միւսն ընդ քարշ տանի զհեծեալ նորին,
 Զաղաղակ նոյնն փոյթ հեղձուցանեն,
 Զուրք՝ որ ընդ անգունս յաղիս սպրդին,
 Մահ ի պատրաստի կայ վարժ ի ձեռին,
 Անկանին համայնք ի թակարդ նորին,
 Ոմն դեռ կառօք կայ յերես ծովուն,
 Զալիս պատառ է ողորմամբ ձիոյն,
 Այլ զօրականք քաջք զանուոց բռնն հարեալ

Տանին ի յատակ զկառսն ծանրեալ :
 Մի՛թէ՞ ո՛չ կային ի մէջ հազարաց,
 Զբասող լուղորք բաղդայոյդք փառաց,
 Որք արհամարհեալ զփռանգ կորստեան,
 Նպաստ կարկառել արքային փութան :
 Զբարբի գաւառք Նեղոսեան դաշտաց,
 Ունէին անձիւ գուպարս լողորդաց,
 Եւ սքաւ վարձուց ակնկալութեամբ :
 Ըն կառս արքունի ձգտին բաղմութեամբ :
 Բայց ո՛չ նշմարեն զի անդ հաւաքին :
 Եւ անձիւ հըրէշք ծովու յատակին :
 Տխոռունք, բեհեմոթք, կէռք, զլիւնք, հիդրոքք,
 Օձք, ձխաղետիք, վիշապք դադտակրայք :
 Այս գաղանք ահիդք՝ կենակոյդք մարդկան,
 Որ ի ծովեղերս կան միշտ ի դարան :
 Թէ ո՛չ դռանն անձանց կերակուր :
 Տկարք՝ հզօրաց սատարին ի կուր :
 Չեւն Ամենազօր զսոսա խմբեաց,
 Յայն սեղան զօր յայդ զուարթ հանդերձեաց,
 Ճարպովք և ամձովք աւագորերին,
 Տալ նախաճաշիկ յայնմ՝ առաւօտին :
 Է՞ր է ձեզ ձեպել ծովաբեր կայտառք :
 Ո՛չ փոյթմ սպառնին երկնաձիւ պատառք :
 Կերայք, յաղեսիւք պարարտ դիակամք :
 Զօրս պարգեւեն ձեզ արարչական կամք :
 Լու՛ր՝ զինչ և գաղանք առնեն պատասխան :
 Մի՛թէ Իսրայէլ չէր ի գերութեան,
 Ի՞նչ և ե՞րբ սքաւ տային զուլ ձգանց :
 Յորս մասնեալ կային ծերք ընդ պարմանկանց :
 Մեք անօթ ընտիր ևմք Հզօր ձեռին :
 Որ զմեզ ժողովեաց յայս յատակ խորին :
 Զի երկրպագուք ոսկի երնջուն :
 Տեսցեն՝ զի՞նչ պահեալ կայր Եզրիպտացւոյն :
 Ահա նախարարք արքունի զըրան :
 Որք ի մէջ պիտեց մրցին դէմ մահուան :
 Ըն մեզ իջանին հանդոյն կապարի :
 Ի նոսին արդար վրձիւ կատարի :
 Սքաւ մընացորդք անդրանկաճախ սրոյն :
 Որք աման ի զոհ վերջին զիշերոյն :
 Եւ սքօք ծանոյց գերամբարձ Որ Լէն :
 Ո՛չ սոսկ սուր, հուր են իւր վրթեճաղէն :
 Այս Փարաւոնի դպիր խորհրդեան :
 Կայ արդ շնատապա ի ձանկս մահուան :

Եւ մատակարարք մատուակ զինւոյ :
 Յարեան գոյն ներկեն զհոսանս յորդ ջրոյ :
 Գահերէց աւագ ծերոց զիւանի :
 Ի ժանիս ձկանց ծռատեալ մեռանի :
 Քրմապետ անկեալ ընդ դահճապետաց :
 Մանրին յատամունս անձիւ լուղաեաց :
 Զօրաւարք զինեալք ի դրահ երկաթի :
 Անմատոյց մերոց կեռեաց ծընօտի :
 Միայն թարմ արեամբ զմեզ կերակրին :
 Զոր մէք քաջ զիտեմք ծծել ի մարմնէն :
 Կմակք ընդ անգիծ վառապանեաց :
 Ընդ փոյթմ մասնեցին բռնութեան պեաց :
 Եւ իբրեւ տերեւ ցամաքեալ ծառոց :
 Հանցին ի ծովեզօր կերակուր լճուց :
 Զէնք և սաղաւարտք և զորդք սաղարաց :
 Լիցին կողոպուտ հանդոյն աւարաց :
 Ձեզ մեան բաժին՝ գերիք փախստեալք :
 Երկրին աւետեաց այս առհաստաւեալք :
 Տե՛ս զիարդ զրալին բռնն Կհար զոտից :
 Որդոյ արքայի որ կայր բերկրալից :
 Մինչ գերանդաղէն կառք զնա բարձեալ :
 Տանէին ընդ հունն պատառեալ, բացեալ :
 Այլ յորժամ՝ յորձանք անդրադարձ ծովուն :
 Մասնեցին զնա կոհակաց ջրոյն :
 Անկանէր ի զիրկս հօր իւր արքայի :
 Ի բաղկաց նորա սպասեալ նպաստի :
 Բայց արքայն ինքն ևս կարօտ օգնութեան :
 Ոգորէր ընդդէմ վերահաս մահուան :
 Մինչ Կհաս զրիին առ արքայորդին :
 Արար զնա կուր իւրոյ կոկորդին :
 Լայն և ընդարձակ էր վայր ճակատուն :
 Յորում մարտնէր կեանք ընդդէմ մահուն :
 Մահն կատաղի՝ զոհս յափշտակէր :
 Անխտիր՝ ո՞րչափ և զո՞րս նախընտրէր :
 Իշխանք, մեծամեծք, հարուստք և աղքատք :
 Ծերք, երիտասարդք, արիք և տկարք :
 Զօրազուլք, սպայք, զինուորք սոսկական :
 Խառն ի խուռն մասնին մահուն ի բերան :
 Զի՞նչ անդուլ յաճիք հըրէշք ծովային :
 Գաղտ զձեզ միջ ձէպ անհնարին :
 Զի՞նչ ինդրէք ի մէջ անհուն դիականց :
 Ի մէջ ճարպալիր կերակրոց որդանց :
 Ահա Փարաւոն սահի ի կառաց :

Բայց մնայ կախեալ ի մէջ յորձանաց,
 Կառք նորա թնթեռ որպէս լաստափայտ,
 Մնան ի վերայ միանանց անգայթ,
 Այլ կօշկաց ոտից ճարմանդ խրացից,
 Կռուին ընդ անուրս սամետեաց սանձից,
 Գլխովայր ի կախ խաղալիկ պեաց,
 Հըրապոյր անյաղ ժանեաց լուղակաց,
 Նմա ընդ առաջ արագն կայտառք,
 Յախուռն խիզախն ճիւղաց կաճառք,
 Ծաղու պտորն լուղակք զառամեալք,
 Որք քան զՄովսէս էին նախ ծնեալք,
 Բարեաւ եկիր արդ մեր բարեկամ չին,
 Որ մեղ ջամբէր զմանկանց մարմին,
 Ո՛չ խնայէիր ի կեանս անմեղաց,
 Ո՛չ յարտասուս կամ մորմոք ծնողաց,
 Այլ մին ի նոցունց զոր ո՛չ մարմացար,
 Կազմէ կափանց մեր ուտեստ յարմար,
 Ըրդ զմարմին գէր եղինդ պարարակ,
 Տայ յայս առաւօտ մեր ժանեաց ճարակ,
 Բե՛հեմոթ՝ մատիր՝ բո՛ւռն հար զաջոյն,
 Բայց ձգեալ ընդ քարշ մի՛ տանիր խկոյն,
 Եւ դու պայենայ՝ զահեկէն կայցիս,
 Եւ աղոց մասանց մի՛ ակնկալցիս,
 Կէտք, ձիագէտէք՝ զոտից արքայի,
 Առնուցու ճաշակ ոյժ ձեր ծնօտի,
 Օձք, վիշապք, կրկաք՝ դուք ի փորոտիս,
 Ըրդ սեւեռեալք սայրատուր ժանիս,
 Իսկ գերամեծար դու կոկորդիլոս,
 Որով է ահեղ թագապանձ նեղոս,
 Բայ զանտառախիտ կափն սլաքաւոր,
 Ի զխոյն դրկնա զարքայս յանցաւոր,
 Ապա մէն մի մասն՝ ուր կայ յառամունս,
 Բարչեալ զիշատեալ լուծցեն ի յօշմունս,
 Տարցին ի ծով անդր՝ ուտի էք եկեալ,
 Յայս արքայական սեղան հրաւիրեալ,
 Դիակունք մարդկան և երկաբաց,
 Մնացցեն ի ճաշ և ի սեղան ընթրեաց,
 Ձի զայս զարշիլի ժժմանց կերակուր,
 Ո՛չ յաւեժ պահէ ծովս ի ծոց իւր,
 Չայս տեսեալ Մովսէս՝ երաց զերան,
 Չոր աղետք ցայն վայր փականք արամութեան,
 Եւ որոյ ի սիրտ իւր ցոյցն հարուած,
 Արար հետ ընդ հետ կրկին պատառուած,

Նախկինն թախծական ընդ կորուստ մարդկան,
 Յերկրորդն բերկրանք յարդար դատաստան,
 Չիւր քոր Մարիամ՝ ձայնակից գտեալ,
 Երգեաց զօրհնութիւն յայց կրից սաղրեալ,
 Դու ես մեր Մովսէս՝ ո՛վ Մուրը Հայրապետ,
 Ձի զբեղ Որ էն ազգիս Փրկիչ ետ,
 Իսկ մեր Իսրայէլ յեղիպոտս գերեալ,
 Դաւանօք մեղաց . . . ձրի վաճառեալ,
 Անանց յորձանուսք մեր չին գերութեան,
 Են ժանտ ժահահոտ ծովք տղիտութեան,
 Չորս միայն Դու կարես հերձանել,
 Յիմաստից լոյս զազդդ հայեցեցանել,
 Ահա կամք հասեալ յափն կոյս վչին,
 Անցեալք ընդ պատուար Եգիպտեան բանտին,
 Եւ ընդ անջրպետս պշնուք անձկայրեաց,
 Ի խանդակածեալ երկիրն աւետեաց,
 Յերկիր կաթնաբեր լուսաւորութեան,
 Ի մեղրածորանն աղգասիրութեան,
 Ի ցօղոյ երկնից սուրբ հըրահանգաց,
 Առող ջուր մաքուր յոռօգումն պղեաց,
 Բարձրացո՞ղ զգաւո՞ր՝ Տերամք քեզ յանձնեալ,
 Հար զուղիսդ հանդէպ ազգիդ լճացեալ,
 Չոր եօթնադուռ վիշապ օձն ահեղ,
 Յիւր ի մահաշունչ կոկորդէն եհեղ,
 Դուշակեմ՝ զի այդ ցոյցդ նոր հարուած,
 Բացցէ ի սրտիդ կրկին պատառուած,
 Որոց մին թախիժ ընդ յամէլ լուսոյն,
 Երկրորդն բերկրանք ի ծագել յաւոյն,
 Այո՛, յամէ լոյս ազգիդ կրթութեան,
 Ընդ մութ խարխալի երնունդ Հայկազեան,
 Այլ մի՞թէ՛ չեւ է Պանդրոսի հասեալ,
 Եւ զիւր մաղթեղջեր կախարիչ բացեալ,
 Մի՞թէ՛ յոյս և ցարդ կայ ի յատակի,
 Եւ ո՛չ այց առնէ լուութեան ազգի,
 Ձի սոխ և սխտոր կրկին կոծեսցին,
 Ըստ չին ցանկութեան կոյր Եգիպտոսին,
 Մի՞թէ՛ զիւցափառ արծաթ և ոսկին,
 Եւ փայտք և խեցիք դարձեալ պաշտեսցին,
 Եւ կամ կոնք ոսկի լուգարան ոտից,
 Չուեալ յերկնջ նոր զիցի՞ ի կարգ զից,
 Կամ քերթողա՞յօր փոշին պաշտելի,
 Կորցեալ ի շիրմաց ի բաց ցնդեսցի,
 Կամ դարձեալ արիւն անբլիժ զուարակին,

Հեղինակն օրհան զոհ աւանակին:
 Օր տարածամեայ, մերձ ի մոտս արփին,
 Յամեսցէ՞ զիշեր պարզ, լիալուսին,
 Ո՞չ փայլէ ուստեք կայծ քաղցրիկ յուսոյ,
 Տալ հըրահանգաց նըշան ինչ լուսոյ,
 Սիւնն ամպեղէն կաղմեալ ի տուէ,
 Սոսկ քող սեւթոյր շուրջ զմեք սփռէ:
 Եւ ի շամանգաղ, ի մեայլ ստուերի,
 Բոց ցայտեն յաչաց գայլ և բորենի,
 Իսկ հետապնդեալ մեր հին Փարաւոն,
 Բռնի՞ տայ մղոն դէպ ի Բարկոն,
 Խելամուտ գոլով բնարոյս բերմանց,
 Բարձրայօն անտից սնափառ սիգութեանց,
 Որ ցաւուրս մեր զերկս սուրբ նախնեաց,
 Անպատկառ զիմօք առ ոտն կոխեաց,
 Մասնեալ Արդէայն ի մոռացութիւն,
 Ոսկեօ՞վ գուն գործի գնել փրկութիւն,
 Տուր ժողովրդեան քում յաղատութիւն,
 Անցիւք ընդ այս ծով նոր մկրտութիւն,
 Ուր զաղտ զազրալի՞ կեղ եղիպտական,
 Յլցէ փրկարար աննիւթս աւազան,
 Բաց և ընդ նմին հսկեա՛ հովուարար,
 Զի որ ի նեղոս տանջի վայրապար,
 Մի՞ ի Տիգրիսին հուն ցնորական,
 Գահալիժեսցի հոգեով գժտութեան:

Հեղինակ Հրաթեղոյն Արարանայ:

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

ՈՒԽՏ.

Մեծ. Պարոնայք Սարգիս Գալստեան
 և Անտօն Մելքոնեան թամբեանց՝ ինչ-
 պէս ի բաղմաց հետէ ուխտ արած և ամ
 ըստ ամէ նուիրած են երկու ձիոց գները
 ի նպաստ պիտոյից Մայր Աթոռոյս, այս
 վերջին երկու տարուան ի հաշիւ չորս ձի-
 օց գներն ևս ամենն մի հարիւր վաթսուն
 և երկու ոբլ. (162) 62 կպ. ընծայեցին

և հասուցին ի գանձարան Աթոռոյս ներ-
 կայ տմոյս մէջ:

Գովելով յիշեալ Պարոնայից հոգեւեր
 և ռանդը և բարեպաշտական ուխտից ան-
 թերի կատարումը, կխնդրեմք ընդունել
 մեր երախտագէտ և սրտաբուղի շնորհա-
 կալութիւնքը ամսագրոյս միջոցաւ:

ԱՒԷԶԱՆ ԶՐՕՐՀՆԵԱՅ.

Տփլիսեցի Մեծապատիւ Գեորգ Ա.
 Ղարաձեանց և իւր ամուսին բարեպաշ-
 տուհի և Համեստ. Ատաշեա տիկին՝
 պատուական և նորաձե կիսարծաթ-
 եայ մի Աւաղան Զորօհնեաց նուիրեցին
 Մայր Աթոռոյս Ս. Լշմիաճնի՝ յաւուր
 տօնի Ս. Ծննդեան և Մկրտութեան հան-
 դիսում գործածելոյ համար ի յիշատակ
 իւրեանց:

Վանի՛ փափաքելի և անձկալի պէտք
 է լինի իւրաքանչիւր Աստուածասէր և
 կրօնասէր Հայկազնոյ՝ մէն մի յիշատակ
 ունենալ ի նոր Սիօն ի Ս. Տաճար Մայր
 Աթոռոյս, և որպիսի փառք և պաւել և
 միսթարութիւն է որոց յաջողի այսպիսի
 մի զեղեցիկ բարեպաշտական նուէր ըն-
 ծայել, ինչպէս վերոյիշեալ երկու բարե-
 պաշտ ամուլաց արժանացոյց Տէր արդեամբք
 իւրեանց ընծայարեք լինել Ս. Տաճարիս
 Լշմիաճնի, և երանիլ ըստ այնմ թէ՛
 “Ներանի որ ունիցի զաւակ այս ինքն
 յիշատակ ի Սիօն, և այսպիսիք ո՞չ ա-
 պաքէն առաւել մեծ գովեստից արժանի
 են՝ որ մահկանացու գոլով և յաւիտե-
 նականին ցանկալով՝ միանգամայն լցին
 զպէտս Ս. Լշմիաճնի Տաճարիս: